

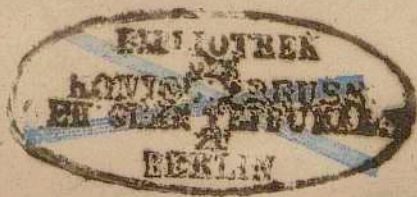
44107

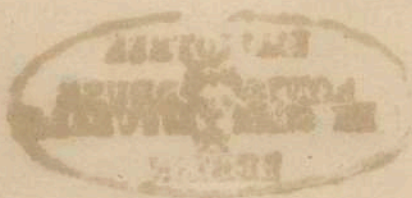

224
De West. Prudent,
de

De operis novis numeratione.

44/67155

Σὺν Θεῷ
CONCLUSIONES
DE
OPERIS NOVI NUN-
ciatione, & Interdicto quod
vi aut calum.

De quibus
DEO OPT. MAX.
faciente,

*Amplissimo Jurisc. Collegio
decernente,*

ROLANDUS DE VVEERT
Antvverpianus,

*Honoris summi in Iure Civili Quiritium, Pon-
tificioq; apiscendi gratia
Publicè responsurus est
propridie Idus Ianuarii.*

*Marpurgi, typis Pauli Egenolphi.
Anno clb Is XCIV.*

597

amoris, si aliqua ex parte exquisito iudicio
vestro satisfaciant, sin minus aptè exierint,
ut castigentur & vapulent: Sed qualescunq;
tandem fuerint, animum intuemini, qui,
dum aliud in presentiarum non habet, levi
hoc munere se vobis tantisper commendare
voluit, donec majus aliquid & vestra am-
plitudine dignius à nostris studijs profici-
scatur. Agite igitur viri Amplissimi, non
quid possim, aut dem inspiciate, sed quid in-
tendam optemq; datum. τὸ δὲ δυνάτῳ γὰρ ἢ φίλῳ ἐπιση-
τεῖ, οὐ τὸ κατ' ἀξίαν. Et licet magna magnos decet
accipere, tamen parva equum est non con-
temnere. Valete.

Marpurgi è Musæo nostro. Anno cIo,
Io, xclv, propri die Idus. Ian,

12

CON-

CONCLUSIONES
DE OPERIS NOVI NUNCIA-
tione & Interdicto quod vi, aut
clam.

Um salutem populi supremam legem esse vs-
luerint XII. Tabula, rectè sanè & prudenter,
ut cetera omnia, fecere Pratores Romani, qui
juris stricti & aequitatis moderatores, ac velus
arbitri perpetuo extiterè, cùm hoc edictum de
Novi operis nunciacione proposuere: Cùm enim sæpius in
urbe civitatis contra fas & æquum, aut pravitate natura, aut ju-
ris sui ignorantia lapsi, adificia sua extruerent, tollerent, de-
molirentur, atq; ita non leve vicinis damnum darent, & de
contra quidam ita natura morosi, malitiosi, invidi, ut alte-
rius incommodum suum existimantes commodum, quid vis
potius moliantur, quàm hunc in suo justè facientem patian-
tur, atq; hinc jurgia, lites, factiones, rapinae, caedes, quae ple-
rùmque ruinas secum & civitatum everisiones trahere solent,
non raro oriuntur: Alio sanè pacto commodius huic malo me-
deri, quàm hoc Edicto vix potuere, quo & adificanti bus jus
suum tuerentur, & qui opus novum patiuntur, ne quid injustè
pati cogantur, prospiciunt: cùm his per nunciacionem simpli-
cem, operis inhibitionem, illis adificandi sub cautionis resti-
tutoria lege, aut remissionis impetrata, veniam concedunt.
Quae singula, quo pacto se habeant, presentibus conclusioni-
bus à nobis deducta & explicata sunt.

Conclu-

Conclusio I.

Opus novum sic à Jctis definitur, cùm quid ædificando, aut demoliendo fit, quod pristinam rei faciem mutet.

II.

Non ergo opus novum facere videtur, qui unum aut alterum cæmentum imponit, aut qui vetus ædificium, ne corruat, suppositis tibicinibus fulsit & sustinet.

III.

Est autem operis novi Nunciatio nihil aliud, quàm legitima quædam ædificandi facta prohibitio, ne opus, quod facere instituit, faciat.

IV.

Ejus hæc vis est, ut opus tam diu inhibeat, donec de jure ædificantis Prætoria definitione constiterit, aut præstita sit eo nomine satisfactio, partiumve consensu voluntariè à nunciatione recessum fuerit.

V.

Novum opus intellige relatione habita ad tempus quo primùm nunciatio facta est, nam & appellatione interposita, cujus hæc nunciatio naturam imitatur, quicquam novari planè veritum est.

VI.

Sed si nihil factum sit adhuc in tuo solo, materiam tamen & fabros ad ædificandum comparaverim, utrum rectè nuncies, non inanis dubitandi ratio est, magis placeat negativa, quamvis alij aliud sentiant.

VII.

Quod si quid post nunciationem factam operis institutum fuerit, ante cautionem præstitam, jubet id Prætor demoliri.

VIII.

Iure an injuria ædificatum sit insuper habetur.

IX.

Planè si compertum est nunciationis jus nuncianti non competere, impunè nunciationem sperni posse, cum Gailio adfirmare non dubitabimus.

X.

Sed quæ de vi nunciationis dicta sunt, ira demum procedunt, si nunciatio ritè interposita sit.

XI.

Ritè interposita intelligitur, cum facta est quomodo oportuit, à quibus oportuit, quibus, quo loco & quibus de causis oportuit.

XII.

Fit autem omnis nūciatio trium horum modorum ex aliquo, aut enim per Prætorem nunciamus, aut per jactum lapilli, vel nudis verbis.

XIII.

Non insulsè hic admonebimur, cum in nostro quid molitur vicinus, ut per Prætorem vel lapilli jactum (quanquam hic modus teste clariss. præceptore nostro D. Gothofredo in usu esse desit) potius, quàm nudis verbis nunciemus.

XIV.

Ita enim fiet, ut quam per verbalem nunciationem amissuri eramus possessionem, nam ea adversarium possessorem facimus, retineamus.

XV.

Ceterùm nunciator jurare debet, se non calumniæ causa nunciare: quod jusjurandum auctore Prætore deser. ur.

XVI. Quin

XVI.

Quin & causam suæ nunciationis exprimere, si id ædificans petat.

XVII.

Quod si is qui nunciavit statim jus suum probare paratus est, audiri à magistratu debet, lisq; intra spacium trium mensium terminanda est.

XVIII.

Opus novum nunciandi jus esse ei ad quem ea res pertinet.

XIX.

Rectè igitur nunciat, qui dominus est, vel qui servitutem habet.

XX.

Usufructuarius domino nunciare non potest: aliis potest, sed procuratorio nomine.

XXI.

Aliud in vasallo obtinere arbitramur.

XXII.

In servitute rustica locum habere nunciationem contra receptas sententias, cum beatiss. memoriæ & de nostris studiis optimè merito præceptore Hugone Donello, verum arbitror.

XXIII.

Servitutis peticio creditori pigneraticio cum detur, permittendum est ei de jure, id est, de servitute nunciare.

XXIV.

Idem de superficiario, emphyteuta, vasallo statuo: non idem de colono & inquilino, cum ne procuratorio quidem

quidem nomine hos nunciare posse, crebriore suffragio comprobatum sit.

XXV.

Tutori quoq; vel curatori nunciatio competit.

XXVI.

Socius si in loco communi quid fiat, vicino rectè nunciat, socio non item: sed per Prætozem vel communi dividundo prohibere eum debet.

XXVII.

Uni ex pluribus quorum res communis est, in qua opus fiat, facta nunciatio tenet reliquos: At si unus contra nunciationem fecerit, reliqui non tenentur.

XXVIII.

E contrario nunciatio unius, non prodest alteri: quare si plures domini sint, quibus novum opus nocet, singuli nunciare debent.

XXIX.

Nunciare etiam alieno nomine possumus.

XXX.

Procurator cùm nunciat satisfacere debet de rato; licet verus procurator sit.

XXXI.

Neq; hic speciali mandato ei opus esse contra multos adfirmare non dubitamus, generale sufficere cum Duareno statuentes.

XXXII.

Servus nunciare non potest: servo nunciari potest.

XXXIII.

Et generaliter qui in re præsentis sunt domini operisve nomine.

XXXIV. Fabris

XXXVIII.

Fabris facta nunciatio tenet etiam infantem & furiosum.

XXXV.

Si alibi quàm in ipso opere nunciatio fiat, etiam ipsi domino, inutilis est.

XXXVI.

De iis operibus rectè nunciatur quæ solo conjuncta sunt, quorū ædificatio vel demolitio novum opus continere videtur.

XXXVII.

Vel refectio.

XXXVIII.

Quare si quis messem faciat, arborem succidat, vineam putet, quanquam opus faciat, tamen ad hoc edictum non pertinet.

XXXIX.

Omnibus diebus, etiã feritatis fieri nunciatio potest, omnibusq; verbis etiam ab ignorante quid operis fiat.

XL.

Neq; necessaria ad eam impetrandam Prætoris aditio est. Potest enim & jussu Prætoris fieri.

XLI.

Prætoris jussu cum fit, quod is semel jussit, prohibere deinde potest.

XLII.

Prætori nunciari non potest.

XLIII.

Nunciamus verò aut juris nostri conservandi causa, aut damni depellendi, aut juris publici tuendi gratia.

XLIII.

Juris nostri conservandi causa duplex: Publica, privata. Privata aut naturalis, aut imposititia.

XLV.

Publica, cum ex SCto vel lege aliqua nuncio: ut si quis altiùs extollat ædificium quàm legibus aut statuto concessum sit.

B

XLVI. Natu-

XLVI.

Naturalis, cum in nostras aedes quid immittitur, aut aedificatur in nostro. Imposititia, cum quis contra servitutem aedibus suis impositam facit.

XLVII.

Sed nec de publica causa quilibet novum opus nunciare potest: Cives omnes possunt, advena & peregrini non aequè, nisi fortè de via publica.

XLVIII.

In mari aut ejus littore aedificanti, non rectè nunciari, moderamine adhibito, juri consentaneum est.

XLIX.

Pupillus etiam tutore auctore de opere publico non rectè nunciat: nec mulier, nec servus.

L.

Idem in minore statuimus.

LI.

Non est satis rectè ab initio interpositam esse nunciationem, etiam ritè interpositam perseverare oportet, quod si remissa fuerit, tam licet impunè postea aedificare, quàm si ab initio interposita non esset.

LII.

Remittitur nunciatio tribus modis: Conventione litigantium, remissione Prætoris, & satisfactione eius cui opus nunciatum est.

LIII.

Conventione, si inter controvertentes convenerit, ut per eum qui nunciavit liceat aedificare.

LIIII.

Hæc conventio etiam eam nunciationem remittit, qua per Prætores facta est, quamvis interposita sit Prætoris ignorante.

LV. Remis-

L V.

Remissione Prætoris tollitur prior nunciatio, cum is cui opus novum nunciatum est, adit Præto-rem, petit, quatenus ædificandi jus est, sibi nunciatio remittatur, quod magistratus concedere consuevit.

LVI.

Satisfatione remittitur nunciatio, etiam sine ulla auctoritate Prætoris, si is cui opus nunciatum est satisfdet nunciati, se, si jure non ædificavit restitutum quod fecerit, quodve ex ea re damni erit, præstaturum.

LVII.

Idem est, si per eum stet quominus satisfdet.

LVIII.

Satisfdare intelligo datis fidejussoribus: nec pignoris datio, vel auri depositio vice satisfdationis fungetur.

LIX.

Ea sæpius interponi potest, cum sine culpa stipulato-
ris cautum esse desit. *LX.*

Si juris publici tuendi causa nunciem, repromissio-
ne contentus esse debeo.

LXI.

In hac satisfdatione fit heredis mentio: ideoq; & ipse tenebitur, ut patientiam destruendi adversario præstet.

LXII.

Plures heredes promissoris si sint, unusquisq; tenetur in solidum, ut ipse promissor. Heredes quoq; stipulato-
ris in solidum singuli experiri possunt.

LXIII.

Cum pluribus dominis nunciatur, omnes debent sa-
tisfdare, vel una satisfdatio pro omnibus interponenda

est. Idemq; è contrario, si plures nuncient omnibus, vel uni vice omnium, si inter eos convenerit, satis est datum.

LXIIII.

Si satis datum vel oblatum non fuerit, necessaria est Prætoris remissio: quæ eatenus remittit, quatenus nunciatio tenuit.

LXV.

Si non tenuit nec remissioni locus est, quamvis Cujacius contrarium adfirmet, ita, ut aliter sentiendo, nullam dicat juris disciplinam, nullam scientiam esse.

LXVI.

Extinguitur quoq; nunciatio morte ejus qui nunciavit, sive alienatione: non item ejus cui nunciatum est: quia ab illa parte nunciatio est in personam, ab hac in rem.

LXVII.

Satisfactio præstita, Prætor edicto tuetur, cui nunciatum est, ne vis fiat ædificanti.

LXVIII.

Denegata operis novi nunciatione, vel executione, manent adhuc integræ actiones legitimæ.

LXIX.

Nunciatio statim inhibet opus: Actio legitima non ante, quàm probatum judicio fuerit, non esse adversario jus ædificandi.

LXX.

Atq; hæc de Novi operis nunciatione: huic Interdictum ad fine est *quod vi* aut *clam*, quo Prætor succurrere voluit iis, qui opus novum aut invitati, aut ignorantes perpessi sunt.

LXXI.

Vim facit qui per vim, aut contra denunciationem facit, aut cum intelligit se prohibitum iri, molitus est per vim, ne prohiberi possit: aut si in præsentiarum de-

stite-

stiterit, postea tamen rursus facere cœperit.

LXXII.

Clam facere censetur is, qui celavit adversarium, neq; ei denunciavit se opus facturum, si modò timuit, aut timere debuit ejus controversiam, aut si denunciavit, se opus facturum, aliter, quàm denunciavit, fecit.

LXXIII.

Vel consultò tunc denunciavit adversario, cùm sciret eum non posse prohibere: sive quovis alio modo de- ceperit eum ad quem pertinuit opus non fieri.

LXXIV.

Qui denunciat, & diem & horam denunciatione cõ- plecti debet, & ubi & quod opus futurum sit: neq; perfu- soriè, aut obscurè dicere, aut denunciare.

LXXV.

Amicis deniq;, aut procuratori, aut ad domum de- nunciandum est, ne quid *Clam* fecisse videare.

LXXVI.

Competit hoc interdictum dominis, & generaliter iis, quorum interest, licet non possideant, opus factum non esse; contra eum qui vi aut clam fecit, fieri jussit.

LXXVII.

Semper tamen adversus possessorem operis.

LXXVIII.

Adversus proprietarium ipsum arbores succidentem rectè expetitur fructuarius.

LXXIX.

Sociis invicem ultrò citroq; datur: quia eorum inter- est.

LXXX.

Heredibus ceterisq; successoribus ejus in cujus solo
B 3 aliquid

aliquid vi aut clam factum fuerit, ante vel post aditam hereditatem datur.

LXXXI.

In heredem ceterosq; successores non datur, nisi quatenus ad eos pervenit.

LXXXII.

Est autem hæc actio rei persecutoria, ut opus vi aut clam factum restituatur in pristinam formam, impensa facientis & possidentis, vel ejus qui fecit, licet non possidet.

LXXXIII.

Ceterum si nec fecit, nec consensit facienti opus, quod tamen possidet: petendum est ut patientiam præstet restituendi alienis impensis.

LXXXIV.

Quod si non restituat reus, aut patientiam restituendi præstet actionem ve cedat; agi potest, ut tum solvat id quod actoris interest opus factum non esse. Idem est si adversarius dolo malo fecerit quominus restituere possit.

LXXXV.

Interesse autem per jusjurandum in litem actoris, aut si jurare non possit, judicis officio æstimabitur.

LXXXVI.

Post annum verò non competit, nisi causa cognita: Annus autem cedere incipit ex quo id opus perfectum est, aut fieri desit licet perfectum non sit.

LXXXVII.

Et notandum hoc Interdictum ad ea tantum opera pertinere, quæ in solo fiunt, quare qui arbores, salictum arundinetum, vineas, &c. vi aut clam succiderit, cum terræ & quodammodo solo ipsi corrumpendo manus inferat, hoc Interdicto tenetur.

PARER-

PAREGA.

I.

Indebitum per errorem juris solutum condici non posse, constanter contra communem adfirmare non dubitabimus.

II.

Vana est Dd. inter servitutes continuas & discontinuas distinctio: pariter enim omnes usucapiuntur.

III.

Impubes pubertati proximus cum Titio contraxit, jurans se adversus eum contractum non esse venturum: pubes factus, cum se læsum cerneret, restitutionem in integrum petit, quæritur quid juris, & rectè eum petere, non obstante juramento, adseveramus.

IIII.

Minor curatore auctore, prædium sine decreto Magistratus vendidit, jurans se contractum servaturum. Quæro an adversus juramentum restitui læsus possit? Adfirmo.

V.

Nuptias contractum esse, & quidem ex eorum numero qui consensu solo perficiuntur, certis rationibus moti defendemus.

VI.

Consensum parentum in nuptiis liberorum etiam Canones requirunt.

VII.

Filia sine consensu patris nupsit, magna est controversia, utrum eam pater dotare teneatur, quam nos dysfunctionis foedere conciliabimus.

VIII.

Cum ea quam virginem putabam matrimonium
contraxi.

contraxi, invenio gravidam aut compressam ab alio, à matrimonio resilire me posse, & legibus & jure divino consentaneum est, licet Canones & nonnulli summi Theologi dissentiant.

IX.

Mulier intra annum luctus ad secunda vota transit, quæro an valeant nuptiæ, & liberi inde nascantur legitimi. Et valere non solum Canones, sed & Civilia jura demonstrant.

X.

Cùm iniquissimè æqualitas dotis & donationis propter nuptias à Justiniano introducta sit, rectè ab ea usu recessum esse, & vetus jus servari in Imperiali Camera indubitati juris est.

XI.

Feudum nec pignori nec hypothecæ dari posse contra receptas sententias, defendemus.

XII.

Ordines sive Status ad frenandos supremos magistratus constituti, possunt ac debent omnibus modis illis resistere, cùm in Tyrannos degenerant.

XIII.

Ὅτι ἐν ἴσῳ τὰ ἀμαρτήματα ἢ τὰ κακοῦθώματα **cum** ICtis contra Philosphos statuimus.

F I N I S.

io, à
ino
mi

Git,
jiti-
dc-

ro-
ifu
ra

n-

a-
is

380/44/67155(0)

X13<4467155000013

1845

1845

Freie Universität Berlin

x-rite

colorchecker CLASSIC

